

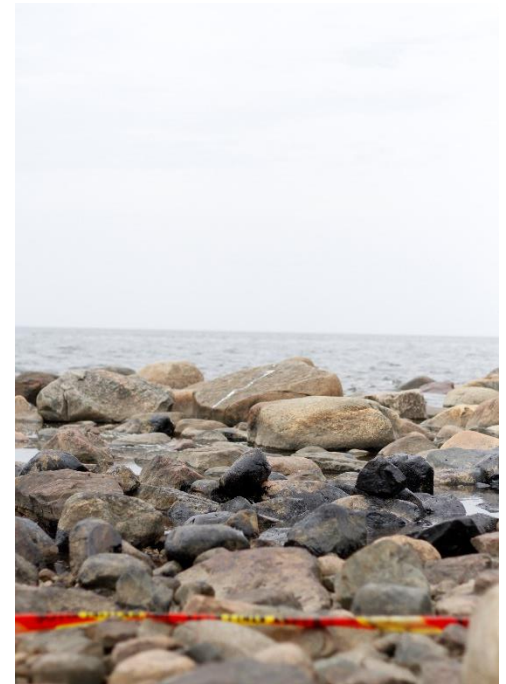

Ryhmänjohtajan tehtävät ja vastuut

Ryhmänjohtajakoulutus 24.10.2015

WWF:n öljytorjuntajoukot

- Joukoissa 7860 vapaaehtoista
- Koulutettuja noin 2000
- Suurin osa joukkolaisista pääkaupunkiseudulta ja rannikkokaupungeista
- Koulutusta järjestetään säännöllisesti
- Joukot on vakuutettu Vapepan vakuutuksella
- WWF:n varastossa on öljytorjuntavälineet 100 torjujalle kolmeksi päiväksi
- Joukot hälytetään tekstiviestillä ja sähköpostilla

© Antti Haavisto / WWF

Miksi joukot on perustettu?

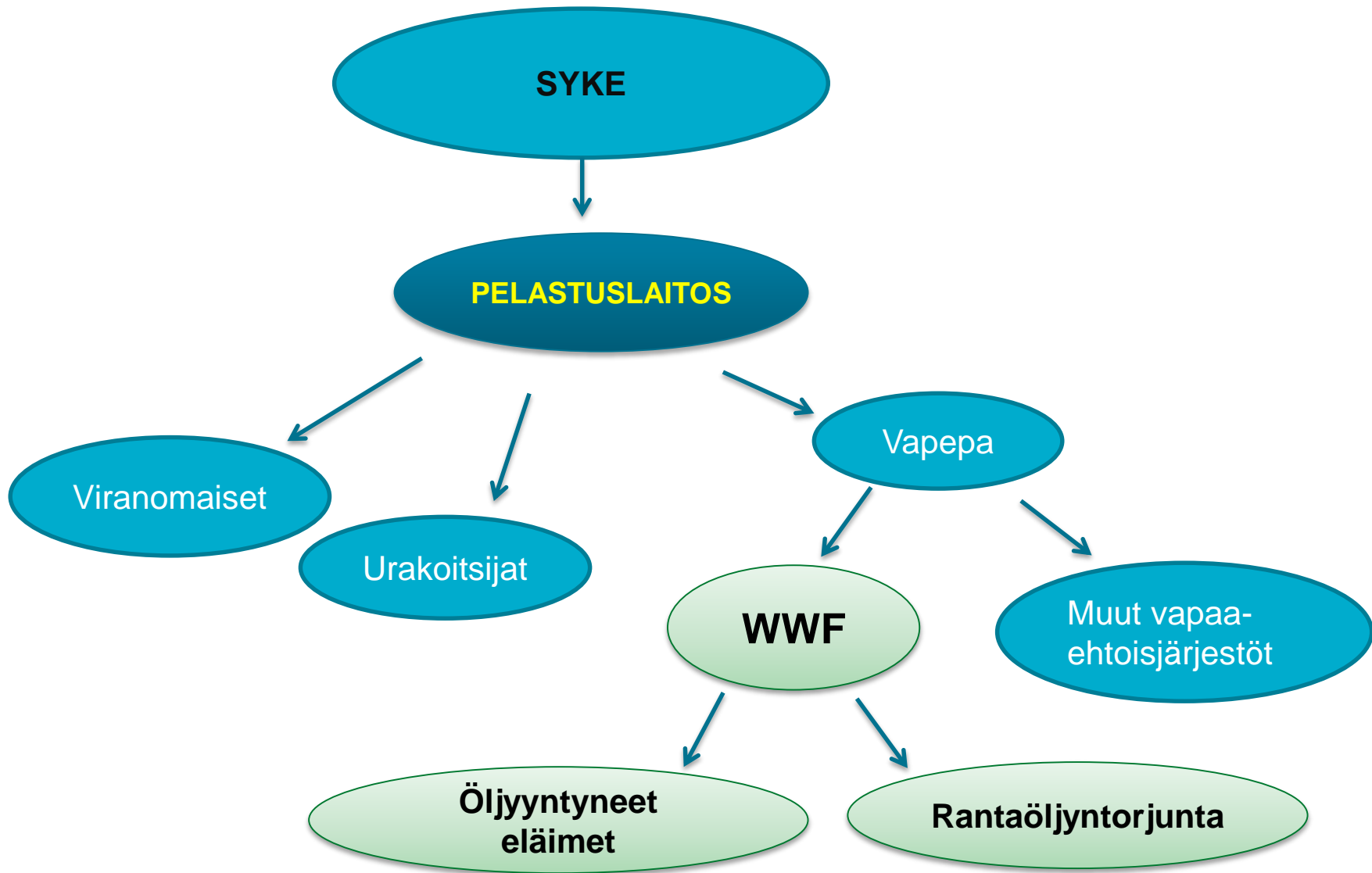
- **WWF sitoutuu konkreettiseen toimintaan onnettomuuden sattuessa.**
- Rantojen ja eläinten öljyyntyessä ihmiset heräävät ja auttajia on paljon!
- Pelkkä innokkuus ja auttamisenhalu ei kuitenkaan riitä
- Ilman asianmukaista koulutusta ja johtamista vapaaehtoiset voivat aiheuttaa haittaa operaatiolle, ympäristölle ja itselleen
- Asiansa osaava, itsenäiseen työskentelyyn kykenevä vapaaehtoisjoukko on erittäin tärkeä öljyntorjuntaoperaation sujuvuuden kannalta

Huonosti johdetut vapaaehtoiset voivat olla haitallisia operaatiolle

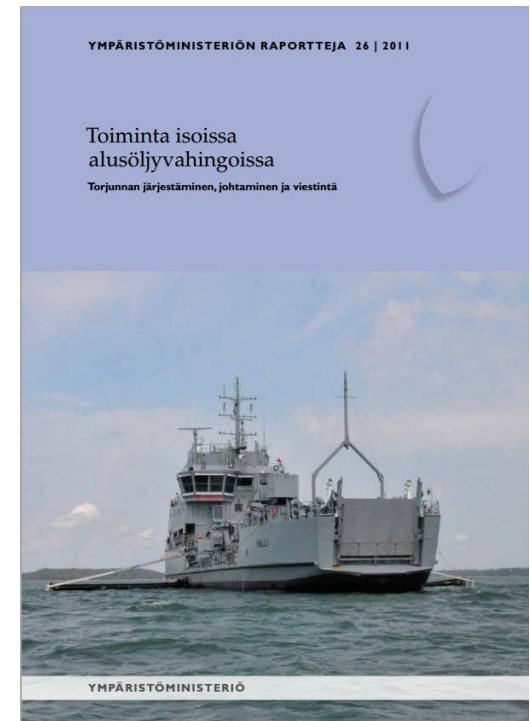
- Rantaöljyntorjunta ei ole tähtitiedettä, mutta väärin toteutettuna aiheuttaa ongelmia:
 - Öljyä levitetään tahraantuneissa varusteissa puhtaille alueilla
 - Varusteita ei käytetä tai niitä käytetään väärin. Terveyshaitat
 - Öljyyntyneitä eläimiä käsitellään ja hoidetaan väärin
 - Vapaaehtoistyöhön ajautuu ihmisiä, jotka eivät siihen sovellu

Öljyn puhdistaminen rannoilta on aina erittäin kallista. Kouluttamattomat ja huonosti johdetut vapaaehtoiset saattavat olla pelkkä kustannus vailla konkreettista hyötyä

WWF:n vapaaehtoiset viranomaisten apuna

- Rantaöljyntorjuntatyötä johtaa alueellinen pelastusviranomainen
- 10 toimintavuoden aikana WWF:n öljyntorjuntajoukot on vakiinnuttanut asemansa vartenotettava lisäresurssina
- WWF:n joukot mainitaan useimpien rannikon pelastusalueiden öljyntorjuntasuunnitelmissa
- **WWF:llä on siis vastuu toimittaa onnettomuuspaikalle vapaaehtoisia**

Mitä odotamme vapaaehtoisilta?

- WWF panostaa ÖT –joukkojen ylläpitoon ja kouluttamiseen paljon ja siksi odotuksemme erityisesti ryhmänjohtajien suhteen ovat korkealla:
 - **Sitoutuneisuus**
 - **Motivaatio**
 - **Hyvä fyysinen kunto**
 - **Hyvät sosiaaliset taidot**
 - **Plussaa ovat aikaisemmat kokemukset öljyntorjuntatyöstä tai/ja öljyyntyneiden eläinten hoidosta**

Rantojen puhdistus

Pelastuslaitos

WWF

Joukkueenjohtaja

RJ

RJ

RJ

RJ

RJ

50 VAPAAEHTOISTA

Öljyntyneet eläimet

SYKE

WWF

Pesu-
vastaava

Eläin-
lääkäri

Rehu ja
siivous

80 VAPAAEHTOISTA

Ryhmänjohtajan tehtävät

- Ryhmänjohtaja on oman pienryhmänsä pomo, jonka vastuulla on ryhmän kaistaleen puhdistaminen ja turvallinen toiminta
- **RJ ei itse osallistu puhdistustyöhön vaan johtaa työtä!**
 - Keskittyy johtamiseen
 - Huolehtii että ohjeita ja työturvallisuusmääräyksiä noudatetaan
 - Vastaa oman kaistaleensa tehokkaasta siivouksesta

© Antti Haavisto / WWF

Ryhmän tunteminen

- Öljyntorjuntaoperaatiossa ryhmät kootaan nopeasti ja todennäköisesti ryhmässä on paljon toisilleen entuudestaan tuntemattomia ihmisiä
 - Perustetun ryhmän ryhmäytymisen nopeus riippuu ihmisistä
 - Muutaman päivän kuluessa RJ tuntee ryhmäläistensä vahvuudet ja heikkoudet ja pystyy huomioimaan erilaiset persoonat johtamisessaan
 - Parhaassa tapauksessa ryhmädynamiikka loksahdaa kohdilleen alusta lähtien ja ryhmän johtaminen on helppoa
 - Suureen vapaaehtoisjoukkoon mahtuu aina henkilöitä, jotka eivät työhön sovellu. Tällaiset henkilöt poistetaan kentältä mahdollisimman nopeasti
 - Vaati tiedon kulkua RJ:ltä JJ:lle ja eteenpäin WWF:n edustajille!

Työvaiheet ja ryhmänjohtajan tehtävät

Ennen työn alkamista

- RJ saa lisätietoja alueestaan ja tarvittavista suojarusteista
- RJ tutustuu ryhmäänsä
- Kartoittaa erikoisosaamista
- Selittää mitä ryhmältä odottaa
- Selittää miten aikoo ryhmää johtaa
- Kysyy huolenaiheita, epäselvyyksiä tehtävänantoon
- Kirjaa ryhmäläiset ”sisään” rannan puhdistukseen päivittäin
- Vie ryhmänsä omalle siivouspisteelle

© Petri Jaarto / WWF

Työvaiheet ja ryhmänjohtajan tehtävät

Varusteiden jako ja pukeminen

- RJ tarkistaa kaikki tarvittavat varusteet
- Jakaa suojarusteet ryhmäläisille ja tarkistaa että ne on asianmukaisesti puettu
- Tarkistaa ja jakaa keräysvälineet
- Pukee omat suojarusteet (Huom! Ei teippauksia hanskoihin).
- Tarkistaa viestintävälineiden toimivuuden

LIITE 6 **MUISTILISTA RYHMÄNJOHTAJALLE**
päivitetty 25.4.2013

PRIORITEETIT

- Asialliset varusteet (öljynkestävä muovipuku ensisijainen + suojavaalari, hanskat ja jalkineet, hengityssuojain tarvittaessa, katso lista)
- Tautot ja ergonominen työskentely
- Juoma- ja ruokahuuhygieniat
- Likaisen ja puhtaan alueen erillään pitäminen

Pidä WWF:n öljyntorjuntaopas saatavilla, ja tarkista jos olet jostain epävarma!

VARUSTEET

Suojavarustus		Keräysvälineet	
Kertakäyttöhaalari	kaikille	Saavi (50 l)	2 per ryhmä
Sadeasu (houset ja takki)	kaikille	Ämpäri (10 l)	useampia
PVC käsineet	kaikille	Jätessäkki (150 l)	
Alusormikkaat	kaikille	Jätepuski (30 l)	
Suojalasit	kaikille	Nippusiteet	
Kumisaappaat	kaikille	Pistolapio	
Puolinaamari	tarvittaessa	Äyskäri	
		Teräslasta	
		Pressu	1 per ryhmä
Muut, löytyvät yleistarvikelaatikosta			
Ilmastointiteippi	kaikille		
Huomioliivi	ryhmänjohtajalle		
Puukko	1 per ryhmä		
Pressu	1 per ryhmä		
Ensiapupakkaus	1 per ryhmä		
Varusteiden keräysaaveja	5 per ryhmä		
Puhdistusliinoja	useita		
Tusseja	useita		
Teippiä ensiaputaitoisten merkitsemiseen			

Kertakäyttöhaalariin alle puetaan sadeasu, ellei WWF:n edustaja toisin ilmoita. Haalarin lahkeet teipataan saappaan varren päälle ja käsineet teipataan hihansuun päälle. Suojalaseja käytetään suojaamaan silmiä öljyroiskeilta. Hattu tai huivi päässä suojaa auringonpistokselta.

Työvaiheet ja ryhmänjohtajan tehtävät

Töiden aloittaminen

- RJ päättää rannan öljyyntymisasteen perusteella montako ”likaista” ja montako ”puhdasta” henkilöä tarvitaan
- Jos ranta pitää merkitä, harkitaan alkuun tekevätkö likaiset vai puhtaat tätä työtä.
- Mieluummin alkuun liian vähän likaisia, niitä voi aina lähettää rannalle lisää
- Ainakin kaksi puhdasta henkilöä RJ:n lisäksi
- Aina yksi EA-taitoinen puhtaalla puolella!

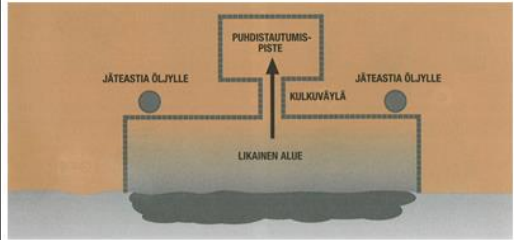
TAUOT

Vapaaehtoinen työskentelee 8,5 tunnin vuoroissa (vuorot sisältävät kaksi 15 minuutin taukoa ja yhden tunnin pituisen lounastauon, jonka ajaksi poistutaan öljyiseltä alueelta). Päivän aikana työskennellään korkeintaan kahdessa työvuorossa (työskentely vain valoisaan aikaan).

Vähintään 2 tunnin välein pidetään 15 minuutin tauko, 4 tunnin jälkeen lounastauko. Tauolle lähtiessään vapaaehtoinen riisuu öljyiset varusteet. Vapaaehtoinen työskentelee 2 – 3 päivää yhtäjaksoisesti. Vapaaehtoiset voivat tarvittaessa käydä useammin tauolla. Ryhmänjohtajana sinun täytyy olla tauoista tietoinen, erityisesti jos niiden ajaksi poistutaan työkentän välittömästä läheisyydestä.

TYÖSKENTELYALUE JA MAASTOSSA LIKKUMINEN

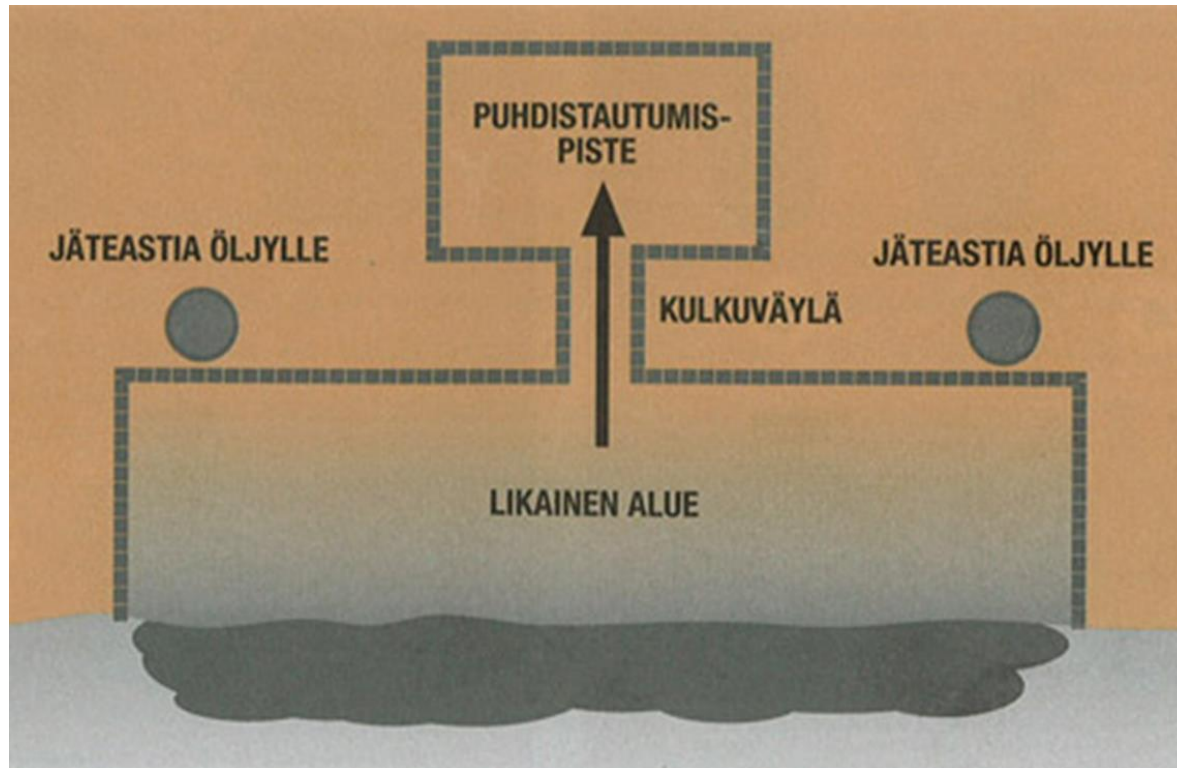
Puhdas ja likainen alue merkitään selvästi (kuva). Likaisella alueella työskentelevä henkilö tulee puhtaalle alueelle vain puhdistuspisteen kautta. Joka ryhmässä on vähintään 2 puhdasta henkilöä ryhmänjohtajan lisäksi (yksi heistä EA-taitoinen). Puhtaat henkilöt avustavat jätessäkkin vaihdossa ja juomahuuollossa sekä valvovat siivoojien toimintaa. Suojahaalarin selkään sekä etupuolelle kirjoitetaan tussilla etunimi, jotta vapaaehtoiset tunnistetaan.

TÖIDEN LOPETTAMINEN

Työvuoron loputtua suojavarusteet lajitellaan ohjeiden mukaan varustesaaveihin. Ennen varusteiden riisumista, ryhmä puhdistaa keräysvälineistä pahimmat öljyt ja kerää ne erilliseen saaviin (erikseen: suojalasit, puuvillakäsineet, öljyiset hanskat, öljyinen sekajäte (haalarit, teipit) ja saappaat). Hieman likaantuneita hansikkaita, saappaita yms. voidaan käyttää uudelleen. Pahasti likaantuneet varusteet, kuten haalarit, tulee hävittää muun öljyisen jätteen mukana.

Ryhmän työkenttä

Työvaiheet ja ryhmänjohtajan tehtävät

Työskentelyn ajan

- Keskittyy työn etenemisen tarkkailuun ja antaa selkeitä ja johdonmukaisia käskyjä ryhmäläisille
- RJ jakaa ryhmänsä työalueelle mahdollisimman tehokkaasti ja tekee tarvittaessa muutoksia ”kokoontaan” eli tauolla työtehtäviä vaihdetaan
- 200 metrin pituinen kaistale voidaan jakaa pienempiin osiin jos öljyä on rannassa paljon, maasto on haastavaa tai sääolot häiritsevät ryhmän kommunikointia
- RJ:lla on koko ajan näkö- ja kuuloyhteys rannalla työskenteleviin ryhmäläisiin

Työvaiheet ja ryhmänjohtajan tehtävät

- Päivän päätteeksi
 - RJ valvoo että varusteet riisutaan johdetusti ja vapaaehtoinen kerralla
 - Valvoo että varusteet lajitellaan
 - Valvoo että uudelleen käytettävät varusteet puhdistetaan
 - Kyselee vapaaehtoisten vointia ja saa kysyä myös palautetta
 - Varmistaa että vapaaehtoiset pääsevät turvallisesti pois työalueelta

© Joonas Fritze / WWF

Ryhmän kirjaus ja raportointi joukkueenjohtajalle

- Päivittäin RJ kirjaa ylös ryhmäläiset, jotka ovat olleet puhdistustöissä
 - Tiedetään tarkkaan päiväkohtainen torjuntavahvuus ja voidaan arvioida vapaaehtoisten määrän riittävyys.
 - Kirjanpitoa pidetään myös vapaaehtoisille maksettavan korvauksen sekä mahdollisten tapaturmien vuoksi.
- Päivän päätteeksi RJ raportoi JJ:lle töiden etenemisestä, mahdollisista ongelmista sekä työn jatkamisesta tarpeen mukaan.
- JJ on raportoi eteenpäin WWF:n koordinaattorille.

Ryhmän turvallisuus

- Pelastuslaitos kutsuu vapaaehtoiset rannalle sen jälkeen kun rannan turvallisuus on tarkastettu
- RJ huolehtii siitä, että kaikkia tarvittavia varusteita käytetään ja ne puetaan oikeaoppisesti
- RJ huolehtii siitä, että ryhmän toimintaympäristö on turvallinen eikä tarpeettomia riskejä oteta
- RJ pitää huolta vapaaehtoisista ja ilmoittaa poikkeamista RJ ilmoittaa mahdollisista poikkeamista JJ:lle ja voi tarvittaessa keskeyttää vaaralliseksi katsomansa tehtävän.
- Huom! Vaikka ryhmänjohtaja huolehtii turvallisuudesta niin kaikki joukkolaisemme ovat aikuisia, omilla aivoillaan ajattelevia ihmisiä.
- Jokaisen vapaaehtoisen velvollisuus on kertoa ongelmista eteenpäin.

Ryhmänjohtajan ominaisuudet

- On luottamusta herättävä henkilö, jonka puoleen on helppo kääntyä
- Osaa antaa ja ottaa vastaan sekä positiivista että negatiivista palautetta
- Käyttäytyy itsevarmasti ja osaa motivoida työn tekoon myös päivän viimeisien työtuntien ajaksi
- Antaa selkeitä ohjeita ja puhuu kantavalla äänellä
- Uskaltaa itse kysellä jos on asioista epävarma

© Joonas Fritze / WWF

Ryhmänjohtajan jaksaminen

- Ryhmäläisistä huolehtimisen lisäksi RJ:n täytyy muistaa huolehtia myös omasta jaksamisestaan.
- Ylirasittunut johtaja näkyy nopeasti koko ryhmän toiminnassa.
- Myös johtaja on velvollinen ilmoittamaan liiallisesta rasituksesta ajoissa eteenpäin.
- Pidämme kiinni siitä, että johtajat työskentelevät ryhmäläisten tavoin muutaman päivän putkissa, jonka jälkeen pidetään taukoa vähintään kaksi päivää.

WWF:n ryhmänjohtajakoulutuksen tavoitteet

- WWF panostaa ryhmänjohtajakoulutukseen, jotta pystymme vastaamaan entistä paremmin öljyonnettomuuden jälkitorjunnan haasteisiin.
- Tavoitteenamme on kouluttaa itsenäisiä, luotettavia ja sosiaalisesti taitavia johtajia.
- Ennen kaikkea haluamme sitouttaa koulutuksen käyneitä henkilöitä joukkojemme tukipilareiksi.
- Pyrimme mahdollisuuksien mukaan järjestämään kertaavaa koulutusta sekä erilaisia yhteistoimintaharjoituksia viranomaisten kanssa.